Жил Сипервиел

ПЕТ ПЕСАМА

Песник који је врло рано изгубио оба родитеља имао је, као у замену, две отаџбине: Уругвај у коме је рођен (Монтевидео, 1884) и Француску у којој је умро (Париз, 1960). То стање сирочета, пак, као да га је предодредило (слично Рабиндранату Тагори) да постане песник људских и савремених ширина, веза, сродности, оног праисконског јединства човека и света — у њиховој лепоти и тајни, једноставности и недохватности. „Ви сте велики градитељ мостова у простору... један од првих који је ритмовао непремостиво" писао је Рилке Сипервилу поводом његове збирке „**Гравитације**" 1925. године. Друге његове књиге носе већином контрасно сложене и топлом човечношћу осенчене наслове: „**Песме тужног хумора**" (1919), „**Невини робијаш**" (1930), „**Непознати пријатељи**" (1934), „**Заборавно памћење**" (1949), итд. Сипервиел је писао и приче, романе, позоришне комаде, свуда остајући оно што је свим бићем био: фини, прозрачни, непорециви песник, „Заробљеник немогућег" (како би сам рекао), из оне племените породице којој су припадали и његови управо споменути савременици: Рилке и Тагоре.

(Д. В.)

Ноћ у мени, ноћ напољу:
Ризикују своје звезде,
Мешају их а не знају.
А ја веслам из све снаге.
Међ ноћима тим свикнутим;
Затим станем и погледам.
Ал се видим из далека!
Ја сам само крхка тачка
Што дише и куца брзо
Над дубоком овом водом.
Ноћ ми тело опипава
И каже ми — заробљење.
Али која од две ноћи,
Спољна или унутрашња?
Сенка једна је и кружна,
Небо и крв чине једно.
Гле, ишчезлу већ одавно
Распознајем своју бразду
Тешком муком озвездану.

ПОКРЕТ

Тај коњ који окрете главу
Спази што никад нико није.
Затим, у хладу еукалиптуса,
Продужи да пасе траву.

То не беше ни човек ни дрво,
Није ни кобила нека.
Чак ни сећање ветра
Који се у грању вежба.

То беше нешто што један други коњ,
Двадесет хиљада векова пре њега,
Окренувши изненада главу
Тог трена угледа,

И што нико више неће видети:
Човек, коњ, рибе, инсекти,
Све док тле не буде
Само остатак статуе
Без руку, ногу и главе.

******

ПЛАНИНА ГОВОРИ

И ево моје мучне тишине, дна и најмањег шума који се откине.
Патим што не могу пружити починак на мојим тегобним боковима,
Где могу да понудим само гостопримство с ногу,
Ја што стално тежим ка усправном
И храним се тек сушом небеске плавети.
Видим јеле које се упињу, у непомичном ходочашћу, ка мом неплодном врху.
Долине, равнице, травњаци, не замерите мојим гордим гребенима!
Ја најжудније желим море, ту силну узбуркану ширину коју облаци покушавју да ми открију.
Неуморно шаљем тамо своје најприсније изворе, најјаче и најслађе.
Они ми се никад нису вратили.
Ја се још надам.

СТАБЉИКЕ

Једна топола под звездама
Шта може она
И птица сањалица у њој
Са главом под изгнанством
Сасвим близу и далеко од својих крила
Шта могу оне обе
У својој нејасној вези
Лишћа и перја
Ради обезличења удеса.
Тишина их заклања
И круг заборава
Све до часа кад се дижу
Сунце, успомене.
Тад птица кљуном сече
Нит што је веже за сан,
А дрво развија сенку
Која га чува цео дан.

АЛЕЈА

Не, не додирујте
Коњаника што гре:
Окренуо би се
И ноћ би настала,
Једна ноћ без звезда,
Без стаза, облака.

— Шта би онда било
Од свег што је небо,
Месец и пут његов
И шушњи сунчани?

— Требало би чекат
Да коњаник други
Моћан као овај
Пристане да прође

Превео
Драгиша ВИТОШЕВИЋ